

УДК 657

Матюха М.М., к.е.н., доцент
Київський національний університет
технологій та дизайну

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Одним із найважливіших стандартів управлінського обліку є наказ про облікову політику підприємства, тому що на практиці мають бути відображені особливості фінансового та управлінського обліку, що обумовлено відмінністю їх цілей.

Облікова політика встановлює загальні принципи ведення управлінського обліку підприємства: валюту обліку, методи оцінки запасів, обліку витрат, правила відображення доходів та витрат, нарахування резервів, визначення рівня суттєвості інформації тощо.

Важливим базовим документом для розробки облікової політики управлінського обліку є Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). За особливими галузевими аспектами, які не регламентуються МСФЗ, підприємства мають створювати правила з урахуванням необхідності відображення у фінансовій звітності інформації, яка відповідає всім базовим принципам та якісним характеристикам інформаційного забезпечення.

Стисло зупинимося на тих елементах стандарту, які слід обов'язково описати при його розробці. Будь-який управлінський корпоративний стандарт є зафіксованою системою єдиних принципів організації інформаційного забезпечення підприємства. Крім змісту, він має включати визначення чотирьох основних елементів: учасників угоди, предмета та його меж, цілей, загальних принципів досягнення цілей.

Облікова політика в сфері управлінського обліку відрізняються від інших принципів складом учасників угоди за особливої ролі виконавців та користувачів інформаційного простору підприємства. Учасниками запровадження та виконання положень облікової політики корпоративного стандарту (угоди) є персонал підприємства їхнє коло обмежене межами компанії. При цьому гарантом стандарту виступає вище керівництво, яке розглядає політику в галузі корпоративної стандартизації як один із стратегічних напрямів

Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством

розвитку. З іншого боку аудитор (контролер) може виступати як зовнішня установа, так і внутрішній підрозділ. При цьому дія корпоративних стандартів є обов'язковою для всіх співробітників підприємства.

Для ефективного розуміння предмета облікової політики та меж стандарту, має бути розроблена термінологія, за допомогою якої формулюється сутність питань, опис застосування та час застосування документа.

Результатом має стати опис основних господарських операцій, документообігу, регламентів обліку операцій та складання управлінської звітності, а також поточних принципів облікової політики та їх відповідність встановленим правилам.

Цей етап потребує значних витрат часу та зусиль, оскільки необхідно передбачити кожен господарську операцію та її документальне забезпечення, а також отримати інформацію від працівників, які безпосередньо працюють з цією групою операцій. Документообіг та регламенти слід складати, лише проаналізувавши весь обсяг даних за господарськими операціями.

Наступним етапом є узагальнення та систематизація правил та затвердження облікової політики управлінського обліку. На цьому етапі визначають базові принципи політики та складають проект для обговорення та узгодження, внесення змін та остаточне доопрацювання з метою затвердження нормативу. Результатом є затверджена облікова політика управлінського обліку фінансовими та господарськими службами підприємства при цьому керівникам необхідно, з огляду на думки сторін, закріпити у стандартах ті положення, які забезпечують об'єктивну оцінку фактів та подій для прийняття управлінських рішень.

Додатковим етапом системи управлінського обліку є розробка Плану рахунків управлінського обліку. На даному етапі проводять розробку проекту плану рахунків управлінського обліку з виділенням контрольних рахунків для визнання відповідних доходів та витрат.

Окремо до облікової політики підприємства проводять опис регламенту документообігу та технології обліку господарських операцій із узгодженням технології ведення фінансового обліку, усунення дублювання інформаційних потоків.

Досить доцільно як елемент облікової політики управлінського обліку встановити нормативні та цільові показники діяльності

підприємства. Нормативні показники можуть втілюватися як витрати виробництва та діяльності. Цільові показники політики мають відображати ефективність діяльності підприємства – співвідношення витрат та отриманих доходів. Необхідно передбачити технологію розрахунків таких показників та їх відображення в управлінській звітності.

У процесі пробного ведення управлінського обліку та формування звітності можливе доопрацювання прийнятих документів. На всіх етапах стандартизації слід пам'ятати, що закріплені положення мають бути реалізованими, тим більше що вони будуть базою для автоматизації управлінського обліку.

Технології обробки інформації, які можуть використовуватися як інструментарій у різних наочних галузях для виконання різноманітних завдань, прийнято називати технологіями забезпечення. Вони можуть бути класифіковані щодо класів завдань, на які вони орієнтовані. Технології забезпечення базуються на абсолютно різних платформах, що зумовлені відмінністю видів комп'ютерів і програмних середовищ, тому за їх об'єднання на основі наочної технології виникає проблема системної інтеграції. Вона полягає в необхідності приведення різних інформаційних технологій до єдиного стандартного інтерфейсу, що також має найти відображення в обліковій політиці управлінського обліку.

В ході дослідження зроблені наступні висновки: характеристика та опис інформаційних потоків в системі управління сучасним підприємством має розглядатися в системі двох взаємопов'язаних компонентів суб'єкта і об'єкта управління, що характеризує прямий і зворотній зв'язки звітної інформації необхідної для прийняття управлінських рішень.

Література

1. В. Д. Шквір, А. Г. Загородній, О. С. Височан. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті/ Друге видання, доопрацьоване і доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 400 с.
2. Матвеев О. О., Радіонова Н. Й. Вплив інформаційних технологій на форму ведення обліку. *Домінанти соціально-економічного розвитку України в умовах інноваційного типу прогресу* : збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених, м. Київ, 25 березня 2021 р. / упор. О. В. Ольшанська. Київ : КНУТД, 2021. С. 252-254.

Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством

З. Чижевська Л. В., Зеленіна О. О., Романенко С. В. Ідентифікація форм міжнародних розрахунків в системі бухгалтерського обліку. *Вісник економічної науки України*. 2014. № 1 (25). С. 135–139.

УДК 657

Михалевич С.Г., к.е.н., доцент
ВСП «Ковельський промислово-економічний
фаховий коледж ЛНТУ»

ОЦІНКА ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ТА ОСНОВНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЇЇ ФОРМУВАННЯ

У собівартості виготовленої продукції вагоме місце займають матеріальні витрати, значна питома вага у складі яких належить виробничим запасам. А тому актуальним є дослідження питання формування вартісної оцінки виробничих запасів при їх надходженні.

Зарубіжні вчені Б. Нідлз, Х. Андерсон, Д. Колдуелл зазначають, що первинною основою обліку матеріальних запасів є собівартість, яка в цілому визначається як сплачена ціна або видана компенсація при їх придбанні. До собівартості матеріальних запасів, на думку вчених, доцільно включати такі елементи як: суми рахунку–фактури, за вирахуванням наданих знижок; вартість фрахту, включаючи суму страхування в дорозі; відповідні податки і тарифи. [1, с.164].

За собівартістю, яка дорівнює витратам на придбання ресурсів на момент їх одержання або використання у процесі виробництва, пропонують визначати вартість придбання Е.С. Хендріксен та М.Ф. Ван Бред [2, с.362]. При цьому вона (собівартість) вимірюється чистою сумою грошових коштів, сплачених в минулому або майбутньому при придбанні товарів або ресурсів.

Вчені радянських часів Петрова В.І. [3, с.49], Безруких П.С., Івашкевич В.Б., Кашаєв А.І. [4, с.98], Бражник А.С., Цеглов Б.С. [5, с.127] зазначають про те, що матеріальні цінності в обліку і в балансі необхідно відображати за їх фактичною собівартістю, яка складається з двох основних елементів – купівельної вартості і транспортно-заготівельних витрат.

Єрофеева В.А. виділяє три варіанти оцінки запасів: за плановими цінами – з відособленим обліком відхилень фактичної собівартості від планової; за оптовими цінами – з відокремленим